

03.05.2022

Asia/5

§ 93

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Helsinki-lisää koskevas- ta kunnan asukkaan aloitteesta

HEL 2022-001836 T 02 05 01 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginkanslialle seuraavan lausunnon:

Kaupunginkanslia on 6.2.2022 pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa kunnan asukkaan aloitteesta palauttaa kotihoidon tuen Helsinki-lisä alle 3-vuotiaille lapsille (liite 1).

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti rajata vuoden 2021 talousarvion mukaisesti kotihoidon tuen Helsinki-lisän alle 1-vuotiaisiin lapsiin 1.6.2021 alkaen. Kotihoidon tuen Helsinki-lisän ehtoja muutettiin 1.6.2021 alkaen siten, että Helsinki-lisä poistetaan 1 vuotta täyttäneiltä lapsilta ja Helsinki-lisänä maksetaan alle 1-vuotiaista lapsista 264 euroa kuukaudessa. Helsinki-lisän määrä on sama kuin aiemminkin alle 1-vuotiaista lapsista.

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä osuudesta (hoitoraha ja hoitolisä), minkä lisäksi kunnalla on mahdollisuus maksaa kuntalisää (Helsinki-lisä). Kotihoidon tukea Helsinki-lisineen haetaan Kansaneläkelaitokselta, ja Kela hoitaa sekä lakisääteisen osan että Helsinki-lisän maksamisen. Kotihoidon tuen hoitoraha on 350,27 euroa, lisäksi perheen muista alle 1-vuotiaista lapsista maksetaan hoitorahaa 104,86 euroa ja perheen yli 3-vuotiaista alle kouluikäisistä lapsista 67,38 euroa. Tulosidonnainen hoitolisä on 0-187,45 euroa. Nämä kotihoidon tuen lakisääteiseen osuuteen kuuluvat erät säilyvät edelleen.

Kotihoidon tuen Helsinki-lisiä maksettiin vuoden 2022 maaliskuussa 1525 kappaletta. Luvussa ovat mukana takautuvasti maksetut Helsinki-lisät. Vuoden 2022 maaliskuussa kymmenen (10) kuukauden - yhden (1) vuoden ikäisten lasten lukumäärä oli Helsingissä 7935, joista noin 19,40 prosenttia sai Helsinki-lisää. Kotihoidon tukea saavien lasten määrä väheni vuosina 2017-2021 sekä edelleen tammi-maaliskuussa 2022 (liite 2).

Lapsen hoidon järjestäminen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että perheet voivat valita lapselleen joko kunnallisen tai yksityisen varhaiskasvatuspaikan tai käyttää kotihoidon tukea tai yksityisen hoidon tukea lapsen hoitojärjestelyyn

palkkaamalla hoitajan kotiinsa. Hoitajan voi palkata myös yhdessä toisen perheen kanssa.

Lapsen hoiva ja tuki varhaiskasvatuksessa

Helsingin strategian mukaan jokainen päiväkotiki on hyvä päiväkotiki. Laadukas varhaiskasvatus, koulutus ja opetus ovat toimivan kaupungin ja hyvän elämän perusta. Laadukas varhaiskasvatus ehkäisee tehokkaasti segregaatia ja tasaa lasten välisiä sosioekonomisia eroja. Helsinki nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edelleen.

Jokaisella lapsella on oikeus riittävään hoivaan ja tukeen varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoitukselta säädetään valtioneuvoston asetuksessa. Mitoituksen mukaan päiväkodissa tulee kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on varhaiskasvatuslaissa säädetty ammatillinen kelpoisuus enintään neljää alle kolmivuotiaasta lasta kohden.

Varhaiskasvatuslain uusi luku 3a astuu voimaan 1.8.2022. Lain muutosten katsotaan vahvistavan etenkin alle 3-vuotiaiden lasten oikeutta saada tarvitsemaansa tukea. Lapsi hyötyy saamastaan tuesta sitä enemmän, mitä varhaisemmassa iässä ja kehitysvaiheessa suunnitelmallinen ja tavoitteellinen tuki aloitetaan.

Taloudelliset vaikutukset perheille

Koronapandemiaan liittyvä poikkeuksellinen aika on voinut lisätä perheiden taloudellisia haasteita. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen myötä 1.8.2021 varhaiskasvatuksen tulo-rajaja korotettiin siten, että esimerkiksi kolmihenkisellä perheellä varhaiskasvatusmaksun tulo-rajaja nousi 2756 eurosta 3610 euroon, nelihenkisellä perheellä 3080 eurosta 4099 euroon ja viisihenkisellä perheellä 3502 eurosta 4588 euroon. Muutoksen seurauksena perheiden asiakasmaksut alenivat. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatusmaksujen tulo-rajajien korotus tukee lapsen mahdollisuutta osallistua varhaiskasvatukseen.

Yksityisen hoidon tuen Helsinki-lisää korotetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksellä 30 eurolla 1.6.2022 alkaen. Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 150 euron sisaruslisän maksamisesta 1.8.2022 alkaen yksityiselle palveluntuottajalle lapsikohtaisesti helsinki-läisperheen toisesta lapsesta lukien, kun perheestä useampi kuin yksi lapsi on joko yksityisessä tai kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Väestöennuste

Syntyvyys lähti Helsingissä ja koko Suomessa kasvuun vuoden 2020 aikana ja jatkui kasvuaan vuonna 2021. Ennakkotietojen mukaan Helsingissä syntyi 7079 lasta vuonna 2021, mikä on suurin määrä 2000-luvulla. Vuonna 2020 syntyvyys kasvoi nopeammin Helsingissä kuin pääkaupunkiseudulla tai koko Suomessa, kun taas vuonna 2021 pääkaupunkiseudun syntyvyyden kasvu oli suurempaa kuin Helsingin. Myös alle 1-vuotiaiden lasten määrä on kasvanut Helsingissä vuosina 2020 ja 2021. Vuoden 2021 lopussa Helsingissä asui 6 874 alle 1-vuotiasta lasta, 375 lasta enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tehdyt toimenpiteet henkilöstön saatavuuden näkökulmasta

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden haasteisiin on vastattu erilaisin toimenpitein. Helsinki on lisännyt varhaiskasvatuksen varahenkilöiden määrää ja esimerkiksi perustanut 20 työntekijän yksikön, jonka koulutetut ammattilaiset paikkaavat henkilöstövajetta siellä, missä apua tarvitaan äkillisesti eniten. Lisäksi uusille vakituisille varhaiskasvatuksen opettajille, -lastenhoitajille, -sosionomeille ja -erityisopettajille järjestetään kahden päivän perehdytys ennen lapsiryhmässä työskentelyn aloittamista. Uudelle vakituiselle varhaiskasvatuksen opettajalle maksetaan 2000 euron palkkio. Työntekijöitä on mahdollista palkita myös kertapalkkioilla.

Käsittely

Palautusehdotus:

Pia Kopra: Lautakunta palauttaa esityksen uudelleen valmisteluun siten, että kotihoidon tuen Helsinki-lisä palautetaan 1-3-vuotiaille lapsille.

Perustelut: Kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa kuin kotihoidossa. Päiväkodeissa on edelleen pula erityisesti koulutetusta henkilöstöstä, lastentarhanopettajista ja pätevistä sijaisista. Lisäksi Helsinki-lisän poiston jälkeen joissakin päiväkodeissa henkilöstön resurssit eivät riitä hoitamaan laadukkaasti kasvanutta määrää lapsia. Henkilöstö on väsynyt ja monin tavoin ylikuormitettu.

Lapsen tulevaisuuden kannalta turvallinen lapsuus on tärkeä. Koti on yleensä lapselle turvallisin paikka ja vanhemmat parhaita arvioimaan lapsensa tarpeita. Perheiden tulisi itse saada päättää lapsensa hoitomuodosta ja yhteiskunnan tulisi mahdollistaa ja tukea perheiden valinnan mahdollisuutta. Perheiden vapaus tehdä valintoja, jotka sopivat kaikille osapuolille, on ensiarvoisen tärkeää. Kaupungin ei tule rohkaista vanhempia viemään lapset päiväkotiin liian aikaisin, erityisesti tilanteissa, jossa päiväkotien ongelmat ovat suuria.

Lasten hankkimisen esteinä ovat usein työuraan liittyvät hankaluudet ja riskit sekä perheen tarvitsemien palvelujen puute. Näitä esteitä voidaan kaupungin toimesta madaltaa myös Helsinki-lisällä. Helsinki-lisä on edelleen tarpeen palauttaa.

Pia Kopran palautusehdotus raukesi kannattamattomana.

Pia Kopra jätti päätöksestä eriävän mielipiteen: Lautakunnan olisi pitänyt palauttaa esitys uudelleen valmisteluun siten, että kotihoidon tuen Helsinki-lisä palautetaan 1-3-vuotiaille lapsille.

Perustelut: Kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa kuin kotihoidossa. Päiväkodeissa on edelleen pula erityisesti koulutetusta henkilöstöstä, lastentarhanopettajista ja pätevistä sijaisista. Lisäksi Helsinki-lisän poiston jälkeen joissakin päiväkodeissa henkilöstön resurssit eivät riitä hoitamaan laadukkaasti kasvanutta määrää lapsia. Henkilöstö on väsynyt ja monin tavoin ylikuormitettu.

Lapsen tulevaisuuden kannalta turvallinen lapsuus on tärkeä. Koti on yleensä lapselle turvallisin paikka ja vanhemmat parhaita arvioimaan lapsensa tarpeita. Perheiden tulisi itse saada päättää lapsensa hoitomuodosta ja yhteiskunnan tulisi mahdollistaa ja tukea perheiden valinnan mahdollisuutta. Perheiden vapaus tehdä valintoja, jotka sopivat kaikille osapuolille, on ensiarvoisen tärkeää. Kaupungin ei tule rohkaista vanhempia viemään lapset päiväkotiin liian aikaisin, erityisesti tilanteissa, jossa päiväkotien ongelmat ovat suuria.

Lasten hankkimisen esteinä ovat usein työuraan liittyvät hankaluudet ja riskit sekä perheen tarvitsemien palvelujen puute. Näitä esteitä voidaan kaupungin toimesta madaltaa myös Helsinki-lisällä. Helsinki-lisä on edelleen tarpeen palauttaa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Piia Nevala, erityissuunnittelija, puhelin: 310 34658
piia.nevala(a)hel.fi
Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite 6.2.2022
- 2 Kotihoidon tuen piirissä olevat lapset kuukausittain 2017 - 2022

Muutoksenhaku

03.05.2022

Asia/5

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Piia Nevala, erityissuunnittelija, puhelin: 310 34658
piia.nevala(a)hel.fi
Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite 6.2.2022
- 2 Kotihoidon tuen piirissä olevat lapset kuukausittain 2017 - 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano